

[Glønborg]

Jeg ved godt, at i visse tilfælde er både forældre, søskende, bedsteforældre og hele barnets hidtidige miljø en belastning, som man er nødt til at redde barnet fra, men selv med alle forbehold for ensidighed i de fremstillinger, jeg har fået, og dem, vi kan læse i aviserne, er jeg ikke i tvivl om, at der ligger nogle ubehagelige realiteter bag den rejste kritik. Man får en mistanke om, at nogle – bevidst eller ubevidst – er mere optaget af at sende klienter til det professionelle system og af at lette arbejdet dér, end de er optaget af at bruge og opbygge de kræfter, der ligger i et barns familie i bred betydning og hos andre personer i dets omgivelser.

Besvarelse

Socialministeren (Aase Olesen):

Må jeg indledningsvis sige, at justitsministeren og jeg har aftalt, at besvarelsen af den foreliggende forespørgsel kommer fra mig på begges vegne.

Jeg kan dernæst om reglerne under Justitsministeriet sige, at der efter de gældende regler i myndighedsloven er mulighed for, at forældre, der ikke er gift, eller som er separeret, kan vælge at have fælles forældremyndighed over deres børn. Såfremt forældrene ikke kan blive enige om fælles forældremyndighed, er det det helt klare udgangspunkt, at den af forældrene, der ikke får forældremyndigheden over børnene, får ret til samvær med dem.

Jeg kan i den forbindelse nævne, at det i myndighedslovens § 27 a er bestemt, at forældre, der er uenige om spørgsmålene om forældremyndighed eller samværsret, skal tilbydes en børne- og familiesagkyndig rådgivning. Formålet med denne rådgivning er at forsøge at hjælpe forældrene til selv at løse deres problemer. Der er ikke mulighed for at træffe afgørelse om, at en anden person end forældrene kan få ret til samvær med børnene. Dette gælder, uanset om der er tale om personer, der tidligere har haft tæt tilknytning til børnene. Man kunne i den forbindelse nævne bedsteforældre eller en ægtefælle eller en samlever til forældremyndighedsindehaveren.

Det kan nævnes, at der i svensk og norsk lovgivning findes regler, der giver mulighed for at træffe sådanne afgørelser. Også i Danmark har det været overvejet, om der burde indføres en mulighed for at træffe afgørelse om, at andre

end forældrene skal have ret til samvær med børnene. I Danmark har vi ikke fundet grundlag for at indføre tilsvarende regler. I Betænkning nr. 985/1983 om forældremyndighed og samværsret udtalte en arbejdsgruppe således, at selv om det i en række tilfælde ville være værdifuldt for et barn at opretholde kontakt til en voksen person, som det tidligere har haft nær kontakt til, fandt man alligevel ikke, at der burde fremsættes lovforslag herom. Baggrunden herfor var risikoen for, at kontakten ville miste sin værdi for barnet, hvis den gav anledning til stridigheder. Opretholdelsen af en kontakt af den nævnte art fandtes derfor at burde ske på frivillig basis, det vil sige med samtykke fra forældremyndighedens indehaver.

I tilfælde, hvor et barn er anbragt uden for hjemmet, vil barnets kontakt med hjemmet ikke uden videre blive afbrudt. I henhold til § 67 i lov om social bistand har det sociale udvalg pligt til at sørge for, at forbindelsen mellem barnet og dets hjem holdes ved lige, medmindre hensynet til barnets velfærd taler imod dette i det enkelte tilfælde.

Hvis indehaveren af forældremyndigheden afgår ved døden, skal det afgøres, hvem der skal have forældremyndigheden over barnet. Her må der skelnes mellem to situationer:

Hvis forældrene har aftalt fælles forældremyndighed over barnet, vil forældremyndigheden som udgangspunkt forblive hos den anden. Såfremt barnet ikke har boet hos den efterlevende, kan en anden dog anmode om at få tillagt forældremyndigheden over barnet. En anmodning herom vil dog kun blive efterkommet, hvis hensynet til barnet taler imod, at forældremyndigheden bliver hos den efterlevende.

Hvis den af forældrene, der er afgået ved døden, hidtil har haft forældremyndigheden alene, bestemmes det under hensyn til, hvad der er bedst for barnet, hvem der skal have forældremyndigheden. Anmoder den efterlevende ægtefælle om forældremyndigheden, vil ansøgningen blive imødekommet, medmindre hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod det. I denne situation kan det efter omstændighederne forekomme, at forældremyndigheden tillægges bedsteforældre eller afdødes samlever eller ægtefælle.

Afgørelsen om forældremyndighed og samværsret skal jo altid træffes under hensyn til, hvad der er bedst for barnet. I den forbindelse